

Освітня програма для 5-7 класів Боложинівського закладу загальної середньої освіти на 2024-2025 роки

1. Вступна частина

Тип закладу: заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти розроблена відповідно до статті 33 Закону України «Про освіту», статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Освітня програма складена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України 19.02. 2021 р. № 235, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Державний стандарт базової загальної середньої освіти є фундаментальним документом для організації освітнього процесу в сучасній школі. Він визначає компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі, обсяг навчального навантаження учнів та вимоги до обов'язкових результатів навчання школярів. Також згідно з ним навчання учнів у середній школі ділиться на 2 етапи - адаптаційний цикл та цикл базового предметного навчання. Освітня діяльність у 5-6 класах має спрямовуватись на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість. Продовження реформи НУШ у 7 класах передбачає її перехід від адаптаційного до базового циклу навчання. Ключовою його основою є реалізація компетентностей як в окремій освітній галузі, так і загальних, що передбачені Державним стандартом базової загальної середньої освіти. Із 2024/2025 навчального року 7 клас закладу розпочинає цикл базового навчання й працюватиме за новою Типовою освітньою програмою. Якщо протягом першого циклу (5-6 класи) особлива увага надавалася самовизначенню учня як особистості й громадянина, пробудженню цікавості дитини до напрямків, передбачених шкільною програмою, то з сьомого класу починається робота над формуванням відповідальних членів суспільства, здатних самостійно визначати свій подальший життєвий шлях. Цикл базового предметного навчання для учнів 7-9 класів в Новій українській школі має певні особливості: цей цикл охоплює учнів 7-9 класів; дозволяє враховувати індивідуальні особливості розвитку та потреби учнів; забезпечує просування індивідуальними освітніми траєкторіями; містить ключові компетентності, наскрізні вміння та галузеві результати навчання; орієнтує на формування вільного володіння державною мовою, математичної компетентності, інноваційності, екологічної компетентності.

Організація освітньої діяльності в 5-7 класах у 2024/2025 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898. Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма закладу загальної середньої освіти.

ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

У Державному стандарті немає поділу на предмети, натомість є освітні галузі – це означає, що розробники освітніх та навчальних програм зможуть як втілювати певну навчальну галузь через окремий предмет, так і комбінувати їх для інтеграції. Документ містить опис компетентнісного потенціалу та вимоги до обов'язкового навчання учнів у 9-ти галузях освіти:

1. мовно-літературній,
2. математичній,
3. природничій,
4. технологічній,
5. інформатичній,
6. соціальній і здоров'язбережувальній,
7. громадянській та історичній,
8. мистецькій,
9. фізичній культурі.

Для кожної галузі Державний стандарт описує мету і групи загальних результатів, які уточнюються через обов'язкові результати для кожного з циклів. Саме тому кожна освітня галузь має потенціал для розвитку кожної компетентності.

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У документі чітко окреслено ключові компетентності, якими мають оволодіти школярі після закінчення кожного з двох циклів – адаптаційного (5-6 класи) і базового предметного навчання (7-9 класи), та наскрізні вміння.

Перелік основних компетентностей виглядає так:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість

Кожна з компетентностей важлива, бо сприяє успішному життю в суспільстві.

НАСКРІЗНІ ВМІННЯ

Наскрізні вміння формуються на всіх інтегрованих курсах або предметах. Вони є спільними для всіх компетентностей.

Перелік наскрізних умінь:

- читати з розумінням,
- висловлювати власну думку усно і письмово,
- критично та системно мислити,
- діяти творчо,
- виявляти ініціативність,
- здатність логічно обґрунтувати позицію,
- конструктивно керувати емоціями,
- оцінювати ризики,
- приймати рішення,

- розв'язувати проблеми.

Завдання освітніх ліній у 5-7 класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу. Основними формами організованої освітньої діяльності є інтегровані заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будуватиметься освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою в закладі забезпечується подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формується здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховується ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

2. Цілі та завдання освітньої діяльності закладу

Мета діяльності закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини. Калинівський ліцей – заклад з українською мовою навчання. Пріоритетними завданнями закладу освіти є:

- Створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- Формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- Втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- Сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- Формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- Оптимізація взаємодії з батьками;
- Модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою (5-7 класи) згідно з Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 р. № 1120) наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1

	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Мінім альне	Макс и мальне	Різниця по галузі	Міні мальне	Макс и мальне	Різниця по галузі
Мовно-літературна	На тиждень	10	13	3	10	13	3
	На рік	350	455	105	350	455	105
Математична	На тиждень	4	6	2	4	6	2
	На рік	140	210	70	140	210	70
Природнича	На тиждень	1,5	3	1,5	2	5	1,5